

Sygnatura akt VIII C 1806/14

\$%\$ (...)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Martyniec

Protokolant: Anna Hrydziuszko

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2017 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa W. R. i M. R.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powodów W. R. i M. R. kwotę 2.681,69 CHF zł (dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt jeden franków szwajcarskich 69/100) oraz kwotę 11.011,63 zł (jedenaście tysięcy jedenaście złotych i sześćdziesiąt trzy grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tych kwot liczonymi od dnia 6 maja 2014 r. do dnia zapłaty, przy czym spełnienie świadczenia do rąk jednego z powodów zwalnia od obowiązku zapłaty wobec drugiego;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów kwotę 5.437 zł tytułem zwrotu kosztów procesu przy czym spełnienie świadczenia do rąk jednego z powodów zwalnia od obowiązku zapłaty wobec drugiego;

IV. nakazuje uiścić stronie pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu) kwotę 2.706,40 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego.

VIII (...)

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 września 2009 r. powodowie W. R. i M. R. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz solidarnie od strony pozwanej (...) S.A. we W. kwoty:

a) 11.036,03 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 6 maja 2014 r. do dnia zapłaty;

b) 2.681,69 franków szwajcarskich wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 6 maja 2014 r. do dnia zapłaty. Wnieśli także o zasądzenie na ich rzecz solidarnie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazali, że w dniu 3 października 2006 r. zawarli ze stroną pozwaną umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych, waloryzowany kursem (...). Na podstawie tej umowy strona pozwana udzieliła im kredytu w kwocie 289.295,60 zł, która to kwota stanowiła równowartość 118.646,48 CHF. Oprocentowanie kredytu w dniu zawarcia umowy wynosiło 2,75 %. W myśl § 10 umowy kredyt jest oprocentowany według zmiennej stopy. Paragraf 10 ust. 2 umowy zawiera postanowienia dotyczące warunków zmiany oprocentowania. Zgodnie z

tym zapisem zmiana wysokości oprocentowania kredytu może nastąpić w przypadku zmiany stopy referencyjnej określonej dla danej waluty oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w UE), którego waluta jest podstawą waloryzacji. W ocenie powodów pozwany od 2009 r. nienależycie wykonywał umowę kredytu w zakresie ustalania stawek oprocentowania, gdyż nie reagował na obniżki stóp procentowych na rynku międzybankowym i jedynie symbolicznie obniżył oprocentowanie kredytu, podczas gdy stopy procentowe dla franka szwajcarskiego znacznie spadały. W ten sposób wyrządził im szkodę. Wobec tego powodowie wystąpili w 2009 r. z powództwem o zapłatę 7.394,61 zł jako kwoty stanowiącej równowartość niesłusznie naliczonego i pobranego przez pozwanego oprocentowania kredytu w okresie od stycznia 2009 r. do grudnia 2009 r. Wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2013 r. (IX C 50/10) Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia uznał powództwo za uzasadnione i zasądził od pozwanego na rzecz powodów ww. kwotę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty. Powodowie podali, że w niniejszej sprawie dochodzą od strony pozwanej zwrotu nienależnie pobranego przez pozwanego oprocentowania za okres nieobjęty poprzednim powództwem tj. za okres od stycznia 2010 r. do sierpnia 2014 r. Wskazali, że w dniu udzielenia im kredytu stopa oprocentowania L. 3 M dla kredytów we frankach szwajcarskich wynosiła 1,83 %. Po udzieleniu kredytu pozwany kilkakrotnie dokonywał podwyższenia oprocentowania kredytu udzielonego powodom. Od sierpnia 2010 r. do chwili obecnej oprocentowanie kredytu udzielonego powodom utrzymuje się na poziomie 2,95 %, mimo że stawki L. 3 M cały czas spadają. Powodowie wskazali, że w okresie od 15 stycznia 2010 r. do 15 sierpnia 2014 r. pozwany bank niesłusznie naliczył i pobrał od powodów odsetki od kredytu w kwocie łącznej 11.036,03 zł oraz 6.234,83 franków szwajcarskich. Dodali, że od dnia 15 sierpnia 2011 r. dokonują spłaty kredytu bezpośrednio we frankach szwajcarskich, bez przeliczania wysokości raty na złote. Ponadto w dniu 24 lipca 2012 r. powodowie dokonali wcześniejszej spłaty kredytu w kwocie 12.000 franków, skutkiem czego było także skrócenie okresu kredytowania do 316 rat, a więc do dnia 15 marca 2033 r. Powodowie wskazali, że roszczenie o zwrot nadpłaconych odsetek w kwocie 6.234,83 franków szwajcarskich powinno być pomniejszone o kwotę należnego bankowi kapitału, tj. o kwotę 3.553,14 CHF. Dlatego roszczenie o wypłatę wynosi 2.681,69 CHF. Powód pismem z dnia 15 kwietnia 2014 r. wezwał pozwanego do zwrotu nadpłaconego oprocentowania. Termin wyznaczony w wezwaniu upłynął z dniem 6 maja 2014 r.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Strona zaprzeczyła, że nienależycie wykonała zobowiązanie z umowy kredytu, pobierała nienależne oprocentowanie oraz aby wysokość i każdorazowe zmiany oprocentowania kredytu zależały wyłącznie od zmian stóp L. 3M. Jednocześnie zanegowała prawidłowość wyliczeń powodów, jak i poprawność danych przez nich przyjętych. Podniosła zarzut nieudowodnienia roszczenia. W jej ocenie brak podstaw do uznania za miarodajną opinii biegłego wydanej w sprawie o sygnaturze IX C 50/10. Strona pozwana podniosła, że wyrok wydany w sprawie IX C 50/10 nie stanowi prejudykatu dla niniejszej sprawy. W jej ocenie strona powodowa powinna przedłożyć historię spłat kredytu, ale też wykazać kursy (...) obowiązujące u strony pozwanej oraz wysokość stóp L. 3 M. Na wypadek oparcia żądania przez stronę powodową na regulacji bezpodstawnego wzbogacenia, strona pozwana wskazała, że nie ma podstaw do zwrotu przez nią świadczenia.

W piśmie procesowym z dnia 10 października 2015 r. (k. 379 – 381) strona powodowa, odnosząc się do opinii biegłego z zakresu bankowości, wyjaśniła, że biegły dokonał wyliczeń wszystkich kwot we frankach szwajcarskich. Podała, że należy jednak uwzględnić fakt, że powodowie do dnia 15 lipca 2011 r. dokonywali wpłat w walucie polskiej, według kursu (...) stosowanego przez pozwanego w dniu płatności raty. Wobec tego, po przeliczeniu kwota nadpłacona przez powodów wyrażona w złotych polskich wynosi 11.011,63 zł. Natomiast w zakresie kwoty wyrażonej we frankach szwajcarskich kwota nienależnie pobrana przez pozwanego od dnia 15 sierpnia 2011 r. do 15 sierpnia 2014 r. wynosi 2689,94 CHF (6285,52 CHF – 3595,58 CHF).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 października 2006 r. pomiędzy (...) Bank SA w W. Oddział Bankowości Detalicznej w Ł. (mBank) jako kredytodawcą a małżonkami W. R. i M. R. jako kredytobiorcami, zawarta została umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...), waloryzowany kursem (...). Kwota kredytu wynosiła 289.295,60 zł (§1 ust. 2). Kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec dnia 3 października 2006 r. wyniosła 118.646,43 CHF (§ ust. 3a). Okres kredytowania to 360 miesięcy (§ 1 ust. 4). Kredyt miał być spłacany w równych ratach kapitało-odsetkowych,

rata płatna do 15-go dnia każdego miesiąca (§ 1 ust. 5 i 6). Oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym w dniu zawarcia umowy wynosiło 2,75%. W okresie ubezpieczenia kredytu w (...) S.A., dokonanego zgodnie z § 3 ust. 5 pkt 1 umowy, oprocentowanie kredytu było podwyższone o 1% i miało wynosić 3,75%. Po zakończeniu okresu ubezpieczenia obniżenie oprocentowania kredytu o 1% miało nastąpić od daty spłaty najbliższej raty (§ 1 ust. 8).

Zgodnie z § 10 ust. 1 umowy kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy ustalona jest w wysokości określonej w § 1 ust. 8. Stosownie do §10 ust. 2 umowy zmiana wysokości oprocentowania kredytu może nastąpić w przypadku zmiany stopy referencyjnej określonej dla danej waluty oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w Unii Europejskiej), którego waluta jest podstawą waloryzacji. Z kolei ustęp 4 stanowił, iż w przypadku zmiany stóp procentowych w mBanku, zmiana oprocentowania dla uruchomionego kredytu nastąpi w dniu spłaty najbliższej raty wynikającej z harmonogramu spłat, której płatność wypada po dniu, od którego obowiązuje zmienione oprocentowanie w mBanku. Zmiana wysokości oprocentowania kredytu dokonana zgodnie z postanowieniami § 10 nie stanowi zmiany umowy (§10 ust. 6)

dowód: umowa kredytu z dnia 3.10.2006 r. k. 15 – 22.

Zawarcie ww. umowy było poprzedzone sprawdzeniem przez powodów i porównaniem ofert kilku banków. Powodowie uznali, że oferta strony pozwanej nie odbiega na niekorzyść od oferty innych banków. Ponadto strona pozwana od około 2000 r. prowadziła rachunki rozliczeniowe powodów. Powodowie mieli zaufanie do strony pozwanej. Przed podpisaniem umowy zgłaszali wątpliwości co do niektórych zapisów projektu umowy, w tym § 10 ust. 2. Wyjaśnień w tym zakresie udzielała im pracownica banku, zatrudniona na stanowisku doradcy kredytowego w centrum finansowym we W. – M. K. dd. R.. Z jej wyjaśnień wynikało, iż w zakresie § 10 ust. 2 tak naprawdę istotnym czynnikiem jest L. (L. I. R.) na rynku międzybankowym. Ani ona ani inni pracownicy placówki strony pozwanej we W. nie mogli wprowadzić żadnych zmian do stosowanego przez stronę pozwaną wzorca umowy. W pierwszej decyzji kredytowej z 14 lipca 2006 r. oprocentowanie było określone w ten sam sposób, co w późniejszej umowie kredytowej. Nie wyróżniono w tej decyzji marży banku.

W tym czasie pracownicy pozwanego banku, którzy obsługiwali powodów nie byli informowani o tym, jakie czynniki poza wskaźnikiem L. wpływają na wysokość oprocentowania, wobec czego nie byli w stanie takiej informacji udzielić powodom. Takim czynnikiem mógł być spread (...).

Ponieważ procedura kredytowa przedłużała się, pierwotna decyzja kredytowa straciła ważność. Powodowie wystąpili o wydanie nowej decyzji. Ponieważ w pozwanym banku w międzyczasie nastąpiła zmiana zasad ustalania oprocentowania kredytów hipotecznych, w nowej decyzji kredytowej z dnia 15 września 2006 r. strona pozwana określiła wysokość oprocentowania na 3,67% (z czego marża mBanku wynosiła 2%), przy czym w okresie ubezpieczenia kredytu oprocentowanie miało być podwyższone o 1%. Według nowych zasad oprocentowanie w przypadku kredytów hipotecznych waloryzowanych we frankach szwajcarskich stanowiło sumę współczynnika L. 3M (dla depozytów 3miesięcznych) i marży banku. W związku z wyjaśnieniami udzielonymi powodom przez M. K. co do znaczenia i istoty zmian w zakresie oprocentowania, powodowie wystąpili do strony pozwanej o zawarcie umowy na warunkach określonych w pierwotnej decyzji kredytowej. Bank przychylił się do wniosku o odstępstwo od stosowanych procedur udzielania kredytów hipotecznych i wydał kolejną decyzję opatrzoną datą 29 września 2006 r. W dniu 3 października 2006 r. doszło do podpisania umowy w oparciu o tę ostatnią decyzję.

Powodowie byli przekonani, iż zmiana oprocentowania będzie ściśle powiązana ze zmianą wskaźnika L. 3M. Z wyjaśnień M. K. wynikało, iż poprzednio obowiązujące zasady ustalania oprocentowania mogą być dla nich korzystne, gdyż decyzje zarządu banku „nie nadążają” za zmianami stawki L. w razie jej wzrostu. Powodowie liczyli się z tym, że oprocentowanie będzie rosnąć w razie wzrostu tego wskaźnika, ale też zakładali, że będzie ono maleć w razie jego spadku. Przed zawarciem umowy, oraz przy jej podpisywaniu nie wskazano im żadnych innych konkretnych czynników, które mogłyby mieć wpływ na wysokość oprocentowania.

dowód: uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 27-06-2011 sygn. IX C 50/10

Umowa kredytowa została zmieniona na podstawie aneksu nr (...) z dnia 29 maja 2009 r., a następnie aneksu nr (...) z dnia 27 lipca 2011 r.

Na podstawie aneksu nr (...) postanowiono, że na wniosek kredytobiorcy z dnia 14 czerwca 2011 r. bank dokonuje zamiany waluty spłaty kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem (...) w taki sposób i z takim skutkiem, że w całym okresie kredytowania począwszy od dnia wejścia w życie aneksu spłata rat będzie odbywała się bezpośrednio w walucie waloryzacji kredytu, tj. (...) bez przeliczania wysokości raty na złote (§ 1). Ustalono, że raty odsetkowe oraz raty kapitałowo- odsetkowe spłacane są bezpośrednio w walucie waloryzacji kredytu, tj. (...) (§ 4). Aneks wszedł zasadniczo w życie z dniem jego zawarcia (§ 11).

dowód: aneks nr (...) k. 23, aneks nr (...) k. 24-26.

Powodowie W. R. i M. R. w dniu 3 grudnia 2009 r. wnieśli do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu (sygn. akt IX C 50/10) pozew o zasądzenie od strony pozwanej (...) Bank SA z siedzibą w W. na ich rzecz kwoty 7.394,61 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o stwierdzenie, że postanowienie §10 ust. 2 umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...), waloryzowany kursem (...), zawartej dnia 3 października 2006 r. między powodami a stroną pozwaną, w zakresie sposobu zmiany wysokości oprocentowania kredytu jest nieważne, a także o ustalenie, że oprocentowanie kredytu jest zmienne i wynosi sumę L. dla depozytów 3-miesięcznych we frankach szwajcarskich oraz stałej marży w wysokości 1% (stopa procentowa będzie ustalana co 3 miesiące i obowiązywać będzie w okresie kwartału kalendarzowego, a podstawą jej ustalenia w każdym okresie będzie stawka L. dla depozytów 3 miesięcznych we frankach szwajcarskich, obowiązująca w dniu spłaty raty kredytu, przypadającej w pierwszym miesiącu każdego kwartału kalendarzowego. Powodowie wnieśli ponadto o zasądzenie od strony pozwanej na ich rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem wstępnym i częściowym z dnia 27 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu uznał roszczenie powodów o zapłatę za usprawiedliwione co do zasady i oddalił powództwo w zakresie ustalenia postanowienia umownego za nieważne i ustalenia sposobu oprocentowania kredytu.

Na skutek apelacji strony pozwanej wyrokiem z dnia 30 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchylił pkt I zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy wskazał, że Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i prawidłowo ustalił stan faktyczny. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy podniósł, że w przedmiotowej sprawie konsument miał wpływ na treść umowy. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach sprawy nie sposób uznać, że klauzula dotycząca zmiennego oprocentowania zawarta w umowie została sformułowana niejednoznacznie. Sąd Okręgowy podał, że zapisy umowy określały transparentne zasady podwyższania czy też obniżania oprocentowania kredytu. W ocenie Sądu Okręgowego nie zostały spełnione przesłanki abuzywności klauzuli w tym zakresie, bowiem zawarta w postanowieniu umownym norma została sformułowana w sposób jednoznaczny, gdyż w rzeczywistości czynnikiem wpływającym na zmianę oprocentowania był - zależny od sytuacji ekonomicznej i finansowej na rynku europejskim - wskaźnik L.. Sąd Okręgowy podniósł, iż zasadniczą kwestią, której nie zbadał Sąd Rejonowy jest to, czy przedmiotowa umowa była należycie wykonywana przez stronę pozwaną. Zauważono, iż Sąd Rejonowy nie ocenił, czy zachowanie strony pozwanej nie prowadziło do dysproporcji pozycji kontraktowej stron i czy rażąco naruszało interes powodów. Sąd Okręgowy wskazał, że w dalszym postępowaniu Sąd Rejonowy winien ocenić prawidłowość wykonywania umowy przez pozwanego na płaszczyźnie odpowiedzialności kontraktowej.

Wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2013 r. IX C 50/10 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w punkcie I - zasądził od strony pozwanej (...) Bank S.A. w W. łącznie na rzecz powodów M. R. i W. R. kwotę 7.394,61 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty, przy czym spełnienie świadczenia do rąk jednego z powodów zwalnia z obowiązku zapłaty wobec drugiego, w punkcie II - dalej idące powództwo oddalił.

W uzasadnieniu wyroku Sąd ten wskazał, że strona pozwana nienależycie wykonała swoje zobowiązanie względem powodów (art. 471 k.c.). Wskazał, że ustalenie czy pozwany bank prawidłowo wywiązywał się ze spoczywającego na nim zobowiązania wynikającego z łączącej strony umowy kredytu hipotecznego, a ściślej czy należycie wykonał postanowienie § 10 ust. 2 umowy wymagało wiedzy specjalnej. Opierając się na dowodzie z opinii biegłego sądowego, Sąd Rejonowy stwierdził, że wynik prezentowany dla stopy L. 3M należy uznać za najbardziej reprezentatywny dla zmian wysokości nominalnego oprocentowania przedmiotowego kredytu. Dodatkowo Sąd ten zauważył, że pozwany bank nigdy nie wskazał ani na kryteria, jakie brał pod uwagę przy kształtowaniu wysokości oprocentowania ani na metodologię prowadzonych przez siebie wyliczeń w tym zakresie.

Sąd Rejonowy w oparciu o materiał dowodowy w sprawie, w tym opinię biegłego, przyjął, że wskaźnik L. jest najbardziej miarodajny dla ustalenia wysokości odsetek od udzielonego powodom kredytu przy uwzględnieniu zmian parametrów finansowych rynku pieniężnego w Szwajcarii w wariancie uwzględniającym zmiany tych parametrów od następnego dnia po zmianie. Ustalenie bowiem wysokości tak wyliczonych odsetek stanowi o wysokości szkody poniesionej przez powodów w wyniku nienależytego wykonania umowy.

Sąd Rejonowy uznał, że łączna wartość odsetek po korekcie obejmującej uwzględnienie zmiany stopy L. 3M (...) w okresie od 15.09.2008 r. dla rat kredytu płatnych od 15.01.2009 r. do 15.12.2009 r. – a więc gdyby strona pozwana realizowała zobowiązanie zgodnie z umową – wynosiłaby 1.790,71 CHF. Powodowie natomiast w tym okresie uiszcili na rzecz pozwanego banku kwotę 4.365,24 CHF tytułem raty odsetkowej wymaganej przez bank ustalonym harmonogramem. W konsekwencji kwota nadpłaconych rat odsetkowych wyniosła 2.574,53 CHF. Tym samym powodowie ponieśli szkodę w tej wysokości. Gdyby bowiem strona pozwana należycie wykonywała zobowiązanie poprzez prawidłowe reagowanie na zmiany parametrów rynku pieniężnego, które należy – jak to zostało już wskazane – utożsamić ze zmianą stopy L. 3M, to powodowie zgodnie z opinią biegłego winni byli uiszczyć na rzecz pozwanego banku tytułem rat odsetkowych kwotę 1.790,71 CHF.

Wskazana różnica w ocenie Sądu Rejonowego stanowiła uszczerbek majątkowy w postaci straty w majątku powodów. Po przeliczeniu kwot nadpłaconych rat odsetkowych (2.574,53 CHF) na walutę polską według kursu sprzedaży (...) obowiązującego w (...) Banku w dniu spłat poszczególnych rat (zgodnie z umową) kwota ta wyniosła 7.584,23 zł.

dowód: wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia z dnia 27-06-2011 r. (akta IX C 50/10); wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30-11-2011 r. sygn. II Ca 1182/11; wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia z dnia 14-08-2013 r. sygn. IX C 50/10

Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił apelację strony pozwanej od powyższego wyroku.

dowód: wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 24-01-2014 r. sygn. II Ca 1408/13

Powodowie w okresie od dnia od 1 stycznia 2010 r. do 31 sierpnia 2014 r. dokonywali spłat kredytu zgodnie z harmonogramem.

dowód: harmonogram spłat kredytu z dnia 15 stycznia 2010 r. k. 27 - 32, harmonogram spłat kredytu z dnia 15 lipca 2010 r. k. 33-38, harmonogram spłat kredytu z dnia 24 lipca 2012 k. 39-43, elektroniczne zestawienie operacji na rachunku bankowym za okres 1.01.2010 do 31 lipca 2011 r. od 1 sierpnia 2011 r. do 30.08.2014 r. k. 121-125.

Powodowie w dniu 15 kwietnia 2014 r. wezwali stronę pozwaną do zapłaty na ich rzecz kwoty 11.036,03 zł oraz 5.606,65 CHF wraz z ustawowymi odsetkami w związku z nienależytym wykonaniem umowy kredytu. Strona pozwana otrzymała to pismo w dniu 28 kwietnia 2014 r. Ponowne wezwanie w zakresie kwoty 11.036,03 zł oraz 6.234,83 CHF powodowie wystosowali w dniu 22 sierpnia 2014 r.

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 15 kwietnia 2014 r. wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 44 – 47, wezwanie do zapłaty z dnia 22 sierpnia 2014 r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 48 – 50.

Ilość wszystkich parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego dotycząca franka szwajcarskiego (...) jest znaczna i praktycznie trudna do wymienienia w całości. Zmiany stawek L. dla (...) mogą i powinny być być podstawą zmian oprocentowania kredytu udzielonego przez stronę pozwaną powodom. Jako powszechnie stosowane rynkowe stopy referencyjne muszą w sposób syntetyczny (zbiorczy) na bieżąco odzwierciedlać (reagować na) zmiany wszystkich istotnych parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego kraju, którego waluty dotyczą. Stopy L. dla (...), w tym L. 3M (...) jako referencyjna wysokość oprocentowania depozytów i kredytów na rynku międzybankowym w L. także w okresie po 2008 r. w sposób syntetyczny, a jednocześnie miarodajny – odzwierciedlały zmiany istotnych parametrów finansowych rynku pieniężnego i finansowego w Szwajcarii.

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 sierpnia 2014 r. zmiany wartości nominalnego oprocentowania kredytu w stosunku do ich wartości z dnia zawarcia umowy kredytowej (w dniu 3 października 2006 r.) mają wyłącznie wartości dodatnie w granicach od 0,2 p.p. na dzień 31 sierpnia 2014 r. do 0,65 p.p. na dzień 1 stycznia 2010 r.

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 sierpnia 2014 r. trend zmian wartości wszystkich badanych stóp (zarówno stopy nominalnej kredytu, jak i wybranych stóp referencyjnych (...)) był malejący i obniżenie stopy nominalnej badanego kredytu było w tym okresie zgodne co do wielkości ze zmianą stóp L., w tym L. 3 M dla (...). Pozwany bank w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 sierpnia 2014 r. pobierał od powodów wyższe kwoty tytułem oprocentowania kredytu niż pobierałby, gdyby reagował na bieżąco na zmiany tych stawek przed dniem 1 stycznia 2010 r.

dowód: opinia biegłego z zakresu bankowości k. 135 – 370, opinia uzupełniająca biegłego z zakresu bankowości k. 506 – 519, 581 – 584, wykres graficznego stawek L. 3M k. 121.

Zgodnie z przyjętą zasadą rat annuitetowych w okresie od 15 stycznia 2010 r. do 15 sierpnia 2014 r. (raty kredytu od 38 do 93) w przypadku uwzględnienia zmiany stawki L. 3M (...), kwota raty odsetkowej wyniosłaby 4.962,42 zł. Wobec tego różnica pomiędzy kwotą pobraną przez stronę pozwaną a w/w kwotą wynosi 6.285,52 CHF.

Gdyby natomiast uwzględnić zmiany stawki L. 1Y (...) kwota ta wyniosłaby 6.632,71 CHF.

dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu bankowości k. 135 - 370

Po przeliczeniu kwot nadpłaconych rat odsetkowych na walutę polską za okres do dnia 15 lipca 2011 r., kiedy to jeszcze powodowie dokonywali wpłat w walucie polskiej, według kursu (...) stosowanego przez pozwanego w dniu płatności raty, kwota nadpłacona wynosi 11.011,63 zł. Natomiast za dalszy sporny okres do dnia 15 sierpnia 2014 r. kwota ta, pomniejszona o spłacony przez powodów kapitał (3595,58 CHF) wynosi 2689,94 CHF.

dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu bankowości k. 135 - 370

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo prawie w całości zasługiwało na uwzględnienie.

Powodowie domagali się w niniejszym postępowaniu zapłaty różnicy pomiędzy ratami odsetkowymi naliczonymi przez pozwanego bank, a ratami odsetkowymi w wysokości uwzględniającej zmiany oprocentowania.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd oparł się m.in. na dowodach z dokumentów przedłożonych przez strony postępowania, a także dokumentach urzędowych w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia i wyroków Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Sąd pominął dowody z wydruków wyroków Sądu Okręgowego w Łodzi i Sądu Apelacyjnego w Łodzi (k.127 – 130), bowiem nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Jednocześnie Sąd uznał, że załączone do pozwu przez stronę powodową tabele nr 1 i 2 stanowią jedynie jej twierdzenia w zakresie wyliczenia spornego roszczenia (k. 10 – 11), wobec czego nie czynił bezpośrednio na ich podstawie ustaleń.

Zasadnicze znaczenie dla ustalenia faktów istotnych dla wyniku sporu miały opinie biegłego sądowego z zakresu bankowości (jedna zasadnicza i dwie uzupełniające). Biegły w sposób rzeczowy i wnikliwy odniósł się do przedstawionych mu w postanowieniu dowodowym zagadnień, a wywiedzione przez niego wnioski są jednoznaczne i logiczne. Biegły dokładnie, w oparciu o szereg szczegółowych danych wyjaśnił kolejno pojawiające się w jej toku zagadnienia, załączając do ekspertyzy liczne wykresy i tabele. Biegły przeanalizował zmiany stawek referencyjnych oprocentowania nominalnego kredytu w poszczególnych okresach obowiązywania umowy stron. Wyjaśnił zastosowane przez siebie metody badawcze, a także wskazał na przyjęte przez siebie założenia do obliczeń. Jednocześnie zastrzeżenia wnoszone przez stronę pozwaną do w/w opinii nie zdołały podważyć jej prawidłowości, o czym będzie mowa poniżej. W rezultacie Sąd uznał, że opinia ta stanowi miarodajne źródło ustaleń faktycznych.

Podstawę roszczenia strony powodowej stanowił art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Aby skutecznie dochodzić ochrony prawnej, powodowie winni wykazać istnienie trzech przesłanek, tj.: wystąpienie szkody, niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy oraz związek przyczynowy pomiędzy naruszeniem więzi zobowiązaniowej a szkodą wierzyciela, przy czym powyższe przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie. W ocenie Sądu strona powodowa sprostowała nałożonemu na nią ciężarowi dowodu (art. 6 k.c.). Ustalono bowiem zostało po pierwsze, że powodowie wykonali względem pozwanego banku obowiązki wynikające z wiążącej strony umowy. Po drugie natomiast, zgromadzony materiał dowodowy daje podstawę do uznania, że strona pozwana nienależycie wykonywała w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 sierpnia 2014 r. obowiązki wynikające z zawartej z powodami umowy, wskutek czego wyrządziła im szkodę, pozostającą w adekwatnym związku przyczynowym z działaniem strony pozwanej.

W tym miejscu przypomnieć należy, że pomiędzy stronami toczyło się wcześniej postępowanie przed tut. Sądem pod sygnaturą akt IX C 50/10, którego przedmiotem było roszczenie z tej samej umowy kredytowej, jednakże obejmujące wcześniejszy okres. Nadto zarówno roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu, jak i to dochodzone uprzednio, uzasadniały takie same okoliczności faktyczne i tożsama podstawa prawna.

Zgodnie z art. 366 k.p.c. wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Kwestia związania sądu rozpoznającego spór zawisły pomiędzy tymi samymi stronami, między którymi zakończono zostało prawomocnie inne postępowanie, stanowi przedmiot szerokiej analizy w judykaturze. Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie, powołując się na poglądy orzecznictwa i doktryny, jeżeli wcześniejszy wyrok rozstrzyga problem, który ma znaczenie prejudycjalne w sprawie aktualnie rozpoznawanej, kwestia ta nie może być w ogóle badana. Prawomocność materialna, w którą wyposażone są w procesie, oprócz rozstrzygających sprawę co do istoty wyroków, orzeczenia proceduralne, wyraża nakaz przyjmowania, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z zawartego w orzeczeniu rozstrzygnięcia. Przepis art. 365 § 1 KPC adresuje ten nakaz nie tylko do stron, ale i sądu, który wydał orzeczenie, oraz innych sądów, organów państwowych i organów administracji publicznej, a w sytuacjach w ustawie przewidzianych także do innych osób. W przypadku wyroku treścią nakazu wynikającego z art. 365 § 1 KPC jest więc powinność uwzględniania przez wymienione w tym przepisie osoby i instytucje stanu prawnego wynikającego z utożsamianego z powagą rzeczy osądzonej prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy co do istoty. Oznacza to, iż sąd pierwszej instancji obowiązany jest uznać, że kwestia prawna, która była przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak to przyjęto we wcześniejszym prawomocnym orzeczeniu. Przesądzenie tej kwestii oznacza, że w późniejszym postępowaniu nie może być ona już ponownie badana, a zatem zachodzi konieczność ograniczenia dowodzenia faktów objętych prejudycjalnym orzeczeniem. Należy zaznaczyć, że instytucja prawomocności materialnej w sensie pozytywnym służyć ma wyeliminowaniu sytuacji, w których w obrocie funkcjonować będą dwa rozstrzygnięcia nie do pogodzenia, czy wręcz sprzeczne (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie I Wydział Cywilny z dnia 30 listopada 2016 r., I ACA 706/16 i powołane tam orzecznictwo, L.). Dodatkowo należy mieć na uwadze, że chociaż powagą rzeczy osądzonej (art. 366 KPC) objęta jest w zasadzie jedynie sentencja wyroku, a nie jego uzasadnienie, to jednocześnie w orzecznictwie trafnie zwraca się uwagę, że powaga rzeczy osądzonej rozciąga się również na motywy wyroku w takich

granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne dla wyjaśnienia jego zakresu (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z 22 marca 2016 r. I UZ 40/15 i powołane tam orzecznictwo, L.).

Mając na uwadze powyższe, nie można podzielić stanowiska strony pozwanej, że Sąd w niniejszej sprawie nie jest w ogóle związany wydanymi uprzednio orzeczeniami. Nie jest bowiem dopuszczalne, aby w obrocie prawnym funkcjonowały dwa sprzeczne ze sobą orzeczenia dotyczące roszczeń pomiędzy tymi samymi stronami, wynikających z tej samej umowy, a nawet tego samego postanowienia umownego. Jakkolwiek orzeczenia wydane uprzednio przez Sąd Rejonowy i Sąd Okręgowy nie stanowią prejudykatu dla tego postępowania, to jednak należy kierować się ich treścią, rozstrzygając zawisły w sprawie spór. I tak wskazać należy w pierwszej kolejności, że Sądy te uznały, że postanowienie zawarte w §10 ust. 2 umowy kredytu nie stanowi klauzuli abuzywnej (por. art. 385¹ k.c.) Jednocześnie Sąd Rejonowy w poprzednim postępowaniu dokonał również wykładni spornego postanowienia. Sąd w niniejszej sprawie podziela zajęte przez niego stanowisko. Dodatkowo Sąd w tym postępowaniu uznał za zbędne ustalanie przebiegu zawarcia spornej umowy, na co zdawał się powoływać w piśmie z dnia 16 listopada 2015 r. (k. 489) pozwany bank, a także innych okoliczności wskazanych w piśmie. Sąd, wobec wyżej poczynionych rozważań, przyjął, że z uwagi na związanie motywami wcześniejszego wyroku wystarczające jest w tym zakresie odwołanie się do uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego (IX C 50/10).

Odnosząc się do kluczowej kwestii, a mianowicie sposobu wyliczenia zmian wysokości oprocentowania kredytu udzielonego powodowi, wskazać należy, że zdaniem Sądu wynik prezentowany dla stopy L. 3M należy uznać za najbardziej reprezentatywny w tym przedmiocie. Powyższe znajduje potwierdzenie w treści opinii biegłego sądowego przeprowadzonej w niniejszej sprawie. Z ekspertyzy tej wynika, że w spornym okresie stawki L. 3 M ulegały zmianom (obniżeniu), wobec czego powinno to znaleźć odzwierciedlenie w oprocentowaniu kredytu udzielonego powodowi. Strona pozwana kwestionowała fakt wpływu zmiany w/w stawki na wysokość oprocentowania, powołując w tym zakresie również szereg innych czynników, jednakże nie wykazała, w jaki sposób miała dokonywać modyfikacji oprocentowania w spornym okresie, nie wyjaśniła, w jaki sposób miała ona kształtować to oprocentowanie. Nie można przy tym uznać, że mogła ona – jako podmiot profesjonalny w obrocie bankowym – dowolnie modyfikować oprocentowanie. Konsument jako słabsza strona umowy nie może być pozbawiona ochrony w sytuacji nie poddającego się weryfikacji kreowania jej obowiązków wynikających z umowy. Do strony pozwanej jako przedsiębiorcy należy stosować wyższy miernik staranności, z uwagi na profesjonalny charakter jej działalności. Podawane przez stronę pozwaną ogólne mierniki, które miały wpływać na oprocentowanie, bez ich skonkretyzowanego odniesienia do umowy zawartej przez powodów, nie pozwalały na weryfikację prawidłowości ich ustalenia. Biegły dwukrotnie w opiniach uzupełniających wypowiadał się co do zastrzeżeń i zarzutów kierowanych przez stronę pozwaną do treści opinii. W opinii uzupełniającej z dnia 5 lutego 2016 r. wyjaśnił, iż trzeba pamiętać, że aby stwierdzić, w jaki sposób dany parametr może oddziaływać na zmianę oprocentowania kredytu waloryzowanego w tej walucie musi zostać wcześniej określona zarówno wielkość zmiany konkretnego parametru, na którą reaguje się zmianą oprocentowania, udział jego wpływu na zmianę oprocentowania (waga) oraz moment czasowy, na który reaguje się. Wskazał, że w umowie kredytowej stron brak jest zapisów, jakie konkretnie parametry finansowe i w jaki sposób mogą oddziaływać na zmianę nominalnego oprocentowania spornego kredytu. W związku z powyższym, aby móc odpowiedzieć na otrzymane wcześniej pytanie Sądu w sposób konkretny niezbędne było dokonanie przez biegłego przeglądu podstawowych parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju, którego waluta jest podstawą waloryzacji (Szwajcarii). Biegły podtrzymał swoje stanowisko odnośnie do samodzielnego wyboru stopy L. 3M jako stopy reprezentatywnej dla oceny zmian istotnych parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego tego kraju w okresie będącym przedmiotem zapytania Sądu. Biegły przeanalizował również dokumenty przedłożone przez stronę pozwaną. Wyjaśnił, dlaczego w jego ocenie pozwany bank uznawał stawkę L. 3 (...) za miarodajną i nadal odzwierciedlającą zmiany parametrów rynku kapitałowego i pieniężnego dotyczących waluty (...). Dodał, że na podstawie przeprowadzonych obliczeń i wyłącznie zgodnie z przyjętymi założeniami wniósł uwagi co do adekwatności wielkości konkretnych zmian wysokości oprocentowania badanego kredytu w stosunku do zmian w badanym okresie przyjętych do porównań stóp (...), w tym L. 3M (...). W opinii uzupełniającej z dnia 31 stycznia 2017 r. biegły natomiast podał, że w dniu udzielenia kredytu i w całym badanym okresie stopy L., a w tym L. 3M (...)

były kwotowane w systemie codziennym i ich zmiana była dokonywana – właśnie z uwzględnieniem istotnych zmian parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego dotyczących waluty (...), co zostało uzasadnione w opinii. Dodatkowo, biegły przypomniał, że decyzja Narodowego Banku Szwajcarii o uwolnieniu kursu (...) nastąpiła dopiero 15 stycznia 2015 r., to jest po okresie objętym badaniem biegłego w niniejszej sprawie. Do tej daty (...) prowadziło aktywną politykę w zakresie kontroli kursu (...), w tym reagowało na istotne zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego Szwajcarii. Biegły przeanalizował zarówno zmiany tzw. target range dla L. 3M (...) ustanowione przez (...), jak i L. 3 (...), L. 6 (...), L. 12M (...).

Wobec powyższego, zdaniem Sądu wynik prezentowany dla stopy L. 3M należy uznać za najbardziej adekwatny dla zmian wysokości nominalnego oprocentowania spornego kredytu. Jednocześnie ustalenie wysokości tak wyliczonych rat odsetkowych przesądza o wysokości szkody poniesionej przez powodów w wyniku nienależytego wykonania umowy przez pozwany bank. Jak oszacował biegły, zgodnie z przyjętą zasadą rat annuitetowych w okresie od 15 stycznia 2010 r. do 15 sierpnia 2014 r. (raty kredytu od 38 do 93) w przypadku uwzględnienia zmiany stawki L. 3M (...), kwota raty odsetkowej wyniosłaby 4.962,42 zł. Wobec tego różnica pomiędzy kwotą pobraną przez stronę pozwaną a w/w kwotą wynosi 6.285,52 CHF. Po przeliczeniu kwot nadpłaconych rat odsetkowych na walutę polską za okres do dnia 15 lipca 2011 r., kiedy to jeszcze powodowie dokonywali wpłat w walucie polskiej, według kursu (...) stosowanego przez pozwanego w dniu płatności raty, kwota nadpłacona wynosi 11.011,63 zł. Natomiast za dalszy sporny okres do dnia 15 sierpnia 2014 r. kwota ta, pomniejszona o spłacony przez powodów kapitał (3595,58 CHF) wynosi 2689,94 CHF. Podkreślić należy, że strona pozwana nie kwestionowała w sposób skonkretyzowany przeliczenia kursu walut przedłożonego w tym zakresie przez stronę powodową, wobec tego Sąd uznał, że przyznała tę okoliczność. Nie wystarczy bowiem w tym przedmiocie ogólne negowanie udowodnienia przez stronę powodową jej roszczeń, skoro strona pozwana dysponuje – jako profesjonalista – własnym zestawieniem kursów walut.

W świetle powyższego wobec zaistnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 471 k.c. powództwo o zapłatę podlegało uwzględnieniu. Strona powodowa poniosła bowiem skutek nienależytego wykonania zobowiązania przez stronę pozwaną szkodę w wysokości 11.011,63 zł i 2689,94 CHF. Dodać należy, że w piśmie z dnia 10 października 2015 r. powodowie zaakceptowali wyliczenie przedstawione przez biegłego sądowego, przy uwzględnieniu zmiany stawki L. 3M. Wobec tego Sąd zasądził wymienione kwoty na rzecz powodów w punkcie I wyroku, zastrzegając jednak, że spełnienie do rąk jednego z nich zwalnia od obowiązku zapłaty na rzecz drugiego. Nie było bowiem podstawy do orzekania obowiązku solidarnej zapłaty w tym zakresie (por. art. 369 k.c.).

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. Zgodnie z § 1 tego przepisu jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wiarygodność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (§ 2). Mając na uwadze fakt, że wezwanie do zapłaty strona pozwana otrzymała w dniu 28 kwietnia 2014 r., przy uwzględnieniu 7-dniowego terminu do zapłaty spornej kwoty, roszczenie stało się wymagalne w dniu 5 maja 2014 r. Wobec tego odsetki ustawowe za opóźnienie podlegały zasądzeniu od dnia 6 maja 2014 r.

Jednocześnie wobec tego, że kwoty obliczone przez biegłego różniły się nieznacznie z tymi żądanymi przez powodów, powództwo w tej części podlegało oddaleniu w punkcie II.

Na marginesie wskazać trzeba, że nie było podstaw do oceny stanu faktycznego tej sprawy pod kątem nienależnego świadczenia (art. 410 k.c.), na co wskazywała strona pozwana. Wbrew jej stanowisku, strona powodowa dochodziła swoich roszczeń w ramach odpowiedzialności kontraktowej, nie zaś reżimu bezpodstawnego wzbogacenia.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje podstawę w art. 100 zd. 2 k.p.c., zgodnie z którym sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania. Skoro zatem strona powodowa wygrała w przeważającej mierze niniejszy spór, zasadne było obciążenie

całością kosztów strony pozwanej. Na koszty poniesione przez stronę powodową złożyły się: 1020 zł opłaty od pozwu, 2000 zł zaliczki na wynagrodzenie biegłego oraz 2.417 zł kosztów zastępstwa procesowego, powiększonego o opłatę skarbową od pełnomocnictwa (§ 6 pkt 5 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. t.j. z 2013 r. poz. 490).

W punkcie III Sąd nakazał stronie powodowej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa kwoty 2.706,40 zł tytułem poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa kosztów sądowych w postaci wydatków na wynagrodzenie biegłego (art. 100 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 w zw. z art. 83 ust. 1 uksc).

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.